

Vakaa toimintaympäristö vauhdittaa ruoka-alan kasvua

Seuraavan hallituksen on sitouduttava pitämään voimassa Orpon hallituksen tekemät uudistukset työelämään. Toimintaympäristön ennustettavat pelisäännöt lisäävät investointeja, parantavat tuotavuutta ja turvaavat työpaikkoja. On myös edistettävä paikallista sopimista, työaikajoustoja ja vuosilomalain kokonaisuudistusta.

Työlainsäädännön uudistukset pidettävä voimassa

Orpon hallituksen uudistukset työlainsäädäntöön ovat parantaneet yritysten toimintaedellytyksiä ja auttaneet säilyttämään työpaikkoja Suomessa. Uudistusten kaikki hyödyt näkyvät täysimääräisesti kuitenkin vasta viiveellä.

Elintarvikealan yritysten liiketoiminta perustuu ennakoitaviin pelisääntöihin. Jos lainsäädäntö muuttuu edestakaisin, yritykset lykkäävät investointeja, varautuvat pahimpaan ja siirtävät tuotantoa muualle. Se heijastuu suoraan työllisyyteen ja veropohjaan. Siksi jo tehtyjä uudistuksia ei pidä peruuttaa.

Tavoitteena kasvua tukeva työlainsäädäntö

ETL korostaa, että suomalaisen elintarviketeollisuuden kilpailukyky varmistetaan ennustettavalla ja joustavalla sääntelyllä. Toimialalla työskennellään monin paikoin ympärivuorokautisesti ja kohdataan jatkuvasti kysynnän, sesonkien ja raaka-aineiden saatavuuden vaihtelua. Siksi yrityksillä on oltava käytännön mahdollisuudet sopia työpaikkatasolla ratkaisuisista, joilla tuotanto, toimitusvarmuus ja työpaikkojen säilyminen turvataan muuttuvissa tilanteissa. Työaikajoustot ovat keino vähentää tarpeettomia kustannuksia sekä parantaa kykyä investoida ja kasvaa Suomessa, eivät itseisarvo.

On myös tärkeää purkaa työelämäsääntelyn hallinnollista taakkaa ja päivittää velvoitteita vastaamaan paremmin elinkeinoelämän tämän ajan todellisuutta. ETL:n esittämät uudistukset parantavat työmarkkinoiden toimivuutta, madaltavat työllistämisen kynnystä ja tukevat Suomen kilpailukykyä ja huoltovarmuutta.

Vakaa toimintaympäristö vauhdittaa ruoka-alan kasvua, kun

- Lisätään paikallista sopimista: Lisätään mahdollisuuksia sopia asioista työpaikalla suoraan työnantajan ja henkilöstön kesken esimerkiksi työajoista, vuosilomien sijoittelusta sekä yli- ja sunnuntaityön korvauksista. Paikallinen sopiminen on tärkeää, koska yritysten tilanteet vaihtelevat esimerkiksi sesonkien ja raaka-aineiden saatavuuden mukaan ja työehtojen pitää pystyä joustamaan niiden mukaisesti.
- Muutetaan koko työlainsäädäntö puolipakottavaksi: Muutetaan työlainsäädäntöä siten, että siitä on laajemmin mahdollista poiketa työehtosopimuksella (ns. semidispositiivinen lainsäädäntö). Kun sopimiselle annetaan enemmän tilaa, esimerkiksi koeaikaa, vuosiloman jakamista, viikkolevosta poikkeamista sekä määräaikaisen työntekijän lomauttamista koskevia sääntöjä voidaan mukauttaa toimialan todellisiin tarpeisiin sopiviksi.

- Uudistetaan vuosilomalaki: Uudistetaan vuosilomalaki niin, että yritysten kustannukset pienenevät. Lisätään mahdollisuus joustaa lomien ajankohdissa nykyistä enemmän silloin, kun tuotanto ja kysyntä sitä edellyttävät. Nykyiset tiukat säännöt eivät sovi ympärivuotiseen tuotantoon tai kausivaihteluihin.
- Ajantasaistetaan työaikalakia: Siirretään itsenäistä työtä tekevät ylemmät toimihenkilöt pääosin työaikalain ulkopuolelle. Työaikalaki sopii huonosti itseohjautuviin asiantuntijatehtäviin ja lisää tarpeetonta hallinnollista taakkaa.
- Lisätään työaikajoustoja: Annetaan yrityksille mahdollisuus järjestää työvuoroja ja työaikaa työehtosopimuksista riippumatta nykyistä joustavammin silloin, kun tuotanto vaihtelee tai tilauksia tulee epätasaisesti. Lisätään työpäivän ja työviikon pituuteen liikkumavaraa, esimerkiksi enintään 10 tuntiin vuorokaudessa tai 48 tuntiin viikossa kuuden kuukauden tasoittumisjaksolla. Tämä parantaa toimitusvarmuutta ja auttaa vastaamaan kysyntäpiikkeihin.
- Kasvatetaan vuosittaista työpanosta: Siirretään loppiainen ja helatorstai viikonloppuun ja leikataan lakisääteisiä ylityö- ja sunnuntaikorvauksia, jolloin vuosittaiset työtunnit lisääntyvät ja ja kilpailukyky paranee.
- Lievennetään tasapuolisuusvelvoitetta: Nykyinen lainsäädäntö aiheuttaa ongelmia esimerkiksi silloin, kun yrityksen eri toimipisteissä halutaan sopia paikallisesti erilaisista käytännöistä. Ongelma voidaan korjata laajentamalla mahdollisuuksia poiketa tasapuolisuusvelvoitteesta.
- Poistetaan takaisinottovelvollisuus ja lisätyön tarjoamisvelvollisuus: Poistetaan takaisinottovelvollisuus kaiken kokoisilta yrityksiltä ja luovutaan velvollisuudesta tarjota osa-aikaisille työntekijöille lisätyötä, ennen kuin yritys voi palkata uuden työntekijän. Tavoitteena on, että yritykset voivat mitoittaa henkilöstöä tarkoituksenmukaisesti esimerkiksi osaamistarpeen, työaikajärjestelyjen tai tuotannon rytmin mukaan.
- Rajataan työn tarjoamisvelvollisuutta irtisanomistilanteissa: Selkeytetään työnantajan velvollisuutta tarjota muuta työtä irtisanomistilanteissa niin, että velvollisuus koskee vain aidosti samankaltaista työtä samalla työssäkäyntialueella.

Lisätietoja:

Johtava asiantuntija Maiju Korhonen, puh. 050 359 6766, maiju.korhonen@etl.fi

Johtaja Anne Somer, puh. 050 345 2134, anne.somer@etl.fi

Elintarviketeollisuusliitto ry

www.etl.fi

